

PARKINSONOVA NEMOC Z POHLEDU PSYCHIATRA

MUDr.Tereza Uhrová

Psychiatrická klinika I.LF UK a VFN

Praha

Parkinsonova nemoc

= primárně neurologické onemocnění

- doprovodné psychiatrické příznaky
 - ⇒ **deprese**
- psychiatrické příznaky jako následek léčby
 - ⇒ **polékové psychotické stavy**
 - ⇒ **poruchy kontroly impulsů**
- psychiatrické přízn. bez přímé souvislosti s PN
 - ⇒ **delirium při infekci, úrazu, po operaci**

DEPRESE u PN

- u 50-90% nemocných PN
- často 1. příznak nemoci
- biologický podklad
v neuromediátorové dysbalanci
+ reaktivní složka

DEFINICE DEPRESE

patologická porucha nálady
neodpovídající okolnostem

- skleslá nálada
- snížení energie
- snížení aktivity

PŘÍZNAKY DEPRESE - I

- zhoršení schopnosti radovat se
- pokles zájmů
- zhoršení koncentrace, paměti
- pocity viny, méněcennosti
- smutný a pesimistický výhled do budoucna
- myšlenky na sebepoškození, sebevraždu
- ztráta náhledu

PŘÍZNAKY DEPRESE - I

- zhoršení schopnosti radovat se
- pokles zájmů
- zhoršení koncentrace, paměti
- pocity viny, méněcennosti
- smutný a pesimistický výhled do budoucna
- myšlenky na sebevraždu
- ztráta zájmu o život

Zamyslet se
nad upozorněním okolí!

PŘÍZNAKY DEPRESE - II

- úzkost
- podrážděnost
- porucha spánku
- nechutenství
- únavový syndrom, neklid, hypochondrie
- SOMATIZACE

LÉČBA DEPRESE

ANTIDEPRESIVA

= ZÁKLAD

- mohou příznivě ovlivnit
 - hybnost
 - vegetativní obtíže (zlepšení spánku, zmírnění polakisurie a noční akinézy, zmírnění ranní off-dystonie)

PSYCHOTERAPIE

- adaptace na onemocnění
- akceptace limitů
- edukace (včetně rodinných příslušníků)
- trénink kognitivních funkcí

PSYCHOTICKÉ PROJEVY - I

- 7,5-22% nemocných PN
- vázané na léčbu
- hyperstimulace extrastriálních DA receptorů
- L-DOPA, agonisté dopaminu

PSYCHOTICKÉ PROJEVY- II

- začátek pozvolný, necharakteristický
- první potíže obvykle v noci (záměna za tíživé sny!)
- charakteristická počáteční závislost na šeru/tmě a nedostatku zvukových podnětů (senzorická deprivace)
- zpočátku alespoň částečný náhled
- postupný přechod i do dne

PSYCHOTICKÉ PROJEVY- III

- poruchy spánkového rytmu
- **změna snové produkce** - živé barevné sny, příjemné/děsivé, noční můry
- **zrakové pseudohalucinace**
(cizí osoby v bytě, zvířata)
- pocit osoby za vlastními zády

PSY

ROJEVY- III

Velmi důležité:

o rytmu

Sny, p

- **zrak**
(cizí o
- pocit o

Informovat někoho
o problému !!

PSYCHOTICKÉ PROJEVY: LÉČBA

- nestačí-li úprava základní medikace
⇒ nasazení antipsychotik
- „atypická“ neuroleptika (ANL)

POZOR!!!

- **absolutní ZÁKAZ** - klasická neuroleptika
(akinetická krize)

I nejtěžší psychotické stavy
indukované dopaminergní léčbou
mají samy o sobě dobrou prognózu
a nevedou k trvalým alteracím
psychiky.

Nejobtížnější je následné vybalancování antiparkinsonské léčby tak, aby kompenzovala základní onemocnění a nevyvolávala psychotické nežádoucí účinky.

Poruchy kontroly impulsů

- Gambling
- Impulsivní nakupování
- Hypersexualita

Poruchy kontroly impulsů

**NESTYDĚT SE
REFEROVAT
LÉKAŘI !!!**

DELIRIUM

=nespecifická odpověď na různé noxy somatického a intoxikačního charakteru

Příčiny:

- infekce
- intoxikace
- dehydratace!
- další onemocnění
(metabolická por., úraz...)

DELIRIUM

Klinika = současná porucha:

- vědomí a pozornosti
 - vnímání a myšlení
 - paměti
 - psychomotoriky (↑↓)
 - emocí
(úzkost, iritabilita, deprese...)
 - cyklu spánek-bdění
- ⇒ poruchy chování

Průběh:

- stav přechodný
- intenzita kolísavá
- rychlý začátek
- trvání max.6 měsíců

DALŠÍ STYČNÉ OBLASTI

Úzkost, neklid,
strach

Poruchy
spánku

ÚZKOST, NEKLID, STRACH

1

- úzkost jako reakce na onemocnění

2

- v době ↓ hybnosti na konci účinku léčebné dávky
- při těžkých dyskinézách až panika
⇒ řešení: úprava neurologické medikace

3

- úzkost jako symptom deprese
⇒ antidepressiva
- dlouhodobé anxiousní ladění, nepřiměřený strach z některých situací (úzkostná porucha)
⇒ antidepressiva, PST - nácvik

PORUCHY SPÁNKU

- pozdní insomnie - deprese
 - pokles hladin dopaminu
 - noční neklid a nespavost jako n.ú. L-DOPA
 - sy neklidných nohou při usínání
 - abnormní chování ve spánku
- ⇒ řešení: úprava psychiatrické/neurologické medikace
- hypnotika až po selhání předchozích postupů